

- 1 המשנה ב., ורשי ד"ה הבער ותוד"ה ולא זה
- 2 הגמרא ג:-ותוד"ה ממונך
- 3 הגמרא כב.-אתמר ר"י אמר...עד כג.- לחייבו בד' דברים- רשי ותוס' שם
- 4 רמב"ם הלכות נזקי ממון פרק יד הלכה א
- 5 המדליק בתוך שדה חבירו ועברה הדליקה חייב לשלם נזק שלם שנ' +שמות כ"ב ה'+ כי תצא אש וכו' שלם ישלם
- 6 המבעיר את הבעירה, והבעירה מאבות נזקים היא .
- 7 הלכה ב- הדליק בתוך רשותו צריך להרחיק מסוף המצר כדי שלא תעבור הדליקה לשדה חבירו, וכמה שיעור
- 8 ההרחקה הכל לפי גבהה של דליקה, א ואם לא הרחיק כראוי ועברה האש והזיקה חייב לשלם נזק שלם, הרחיק
- 9 כראוי ועברה והזיקה פטור שזו מכה בידי שמים היא. וכן אם עברה נהר או שלולית שיש בהן מים ורחבן שמונה
- 10 אמות פטור.
- 11 רמב"ם הלכות נזקי ממון פרק יד הלכה ד-
- 12 נפלה דליקה בחצרו ונפל גדר שלא מחמת הדליקה ועברה והדליקה בחצר אחרת, אם היה יכול לגדור הגדר שנפל
- 13 ולא גדרו חייב, למה הדבר דומה לשורו שיצא והזיק שהיה לו לשמרו ולא שמרו .
- 14 הלכה ה- השולח את הבעירה ביד חרש שוטה וקטן פטור מדיני אדם וחייב בדיני שמים, במה דברים אמורים
- 15 שמסר להן גחלת וליבוה ג שדרך הגחלת להכבות מאיליה קודם שתעבור ותדליק, אבל אם מסר להן שלהבת חייב
- 16 שהרי מעשיו גרמו.
- 17 רמב"ם הלכות נזקי ממון פרק יד הלכה ח-
- 18 אש שיצאה ואכלה עצים או אבנים או עפר חייב לשלם שנ' +שמות כ"ב ה'+ ומצאה קוצים כו' או השדה, אכלה
- 19 גדיש וכיוצא בו והיו כלים טמונים בתוך הגדיש אם היו כגון מורגים וכלי בקר וכיוצא בהן מדברים שדרך אנשי
- 20 השדה לטמון אותן בגדיש חייב לשלם, היו בגדים וכלי זכוכית וכיוצא בהן פטור על הכלים .
- 21 הלכה ט- במה דברים אמורים במדליק בתוך שדה חבירו אבל במדליק בתוך שלו ועברה לשדה חבירו פטור על כל
- 22 הכלים הטמונים ד בגדיש אבל משלם הוא שיעור מקום הכלים ורואין אותו כאילו הוא מלא גדיש של חטים או של
- 23 שעורים .
- 24 הלכה י- המדליק בתוך שדה חבירו ויצאת האש ונאכל הגדיש והיה גדי כפות לו ועבד סמוך לו ונשרף עמו חייב,
- 25 שכן דרך בני אדם לעשות בגדיש, היה עבד כפות לו וגדי סמוך לו ונשרף עמו פטור. +/השגת הראב"ד/ המדליק
- 26 בתוך שדה חבירו וכו' ונשרף עמו חייב. א"א זה איני יודע מהו דהכא לאו בטמון מיירי. +
- 27 רמב"ם הלכות נזקי ממון פרק יד הלכה טו-
- 28 אש שעברה והזיקה את האדם וחבלה בו הרי ו המבעיר חייב בנזקיו ובשבתו וברפוי ו בצערו ובבשתו כאילו הזיקו
- 29 בידו, שאע"פ שאשו ממונו הוא הרי הוא כמי שהזיק ז בחציו, אבל אם הזיקה בהמתו או בורו את האדם אינו חייב
- 30 אלא בנזק בלבד כמו שביארנו .

- 1 הלכה טז- כל תולדות האש הרי הן כאש, כיצד, הניח אבן או סכין או משא בראש גגו ונפלו ברוח מצויה והזיקו חייב
2 לשלם נזק שלם שכל אלו וכיוצא בהן תולדות הבערה הן, ואם נפלו ברוח שאינה מצויה והזיקו פטור. בריך רחמנא
3 דסייען.
- 4 מגיד משנה הלכות נזקי ממון פרק יד הלכה טו
- 5 [טו] אש שעברה והזיקה את האדם וכו'. זה מבואר פרק כיצד הרגל (דף כ"ב) בפלוגתא דר"י ופסק כר"י דאמר אשו
6 משום חציו. ואני תמה אחר שהוא ז"ל פוסק כר"י איך לא חלק בטמון כמו שחלקו שם הסוגיא דלא משכחין לר"י
7 טמון פטור אלא כשנפל גדר שלא מחמת דליקה והיה לו לגדור ולא גדרו ואולי שרבינו ז"ל מפרשה בפנים אחרות,
8 ואפשר שדעתו ז"ל שאין להניח פשט המשניות והברייתות והמימרות שלא חלקו בטמון מפני הסוגיא היא:
- 9 שיטה מקובצת מסכת בבא קמא דף ב עמוד א -רבנו נתנאל
- 10 ורבינו נתנאל פירש דממבעה לא קשה מידי דלמאן דאמר אשו משום חציו משום הכי תנא מבעה דהוא אדם קודם
11 הבער דהוא חציו ולמאן דאמר אשו משום ממונו קסבר מבעה זה השן ושן כתוב תחילה בפרשה. ע"כ.
- 12 שיטה מקובצת מסכת בבא קמא דף ב עמוד א
- 13 וההבער. הקשה הר' יצחק בר אשר למה שינה לשונו בסופו למתני כהרי האש ולא תני כהרי ההבער. ותירץ רבינו
14 נתנאל דלמאן דאמר אשו משום ממונו ברישא תני הבער לשון המקרא ולבסוף תני כהרי האש דלשון המבעיר
15 משמע בידיים דהיינו חציו להכי תנא כהרי האש לומר דלאו משום חציו הוא אלא משום ממונו ולמאן דאמר משום
16 חציו תנא רישא הבער דמשמע בידיים לומר דאשו משום חציו ובסיפא תני כהרי האש דסיפא ודאי מיירי היכא דכלו
17 לו חציו וחיובא משום ממונו מדקתני לא זה וזה שיש בהן רוח חיים דאי משום חציו אין לך רוח חיים גדול מזה דהא
18 מכחו ההיזק בא. תוספות ה"ר ישעיה.
- 19 מהר"י כץ
- 20 ומהר"י כ"ץ כתב וז"ל: ההבער על שם הזיקו קרוי הבער ולהכי הכא גבי נזיקין קרי ליה הבער ולקמן דלא הזכיר
21 נזיקין קרי ליה אש. עד כאן.
- 22 שיטה מקובצת מסכת בבא קמא דף ב עמוד א
- 23 על מה שתירצו בתוספות ה"ק מ"ש אש אף על פי שכח אחר מעורב בו וכו'. תימה למאן דאמר דכל הסוגיא מוכחת
24 דנקיט צד חומר שבו. ונראה לפרש דכח אחר מעורב בו הוי לחומרא ולקולא דהא דלקמן מ"ש אש דמשמע לחומרא
25 היינו בהדי דקאזלי מזקי אבל היא דלקמן בהצד השוה לאיתויי אבנו וסכינו ומשאו מיירי דקא מזקי בתר דנייחי
26 כדמוכח התם ואז הויא כח אחר מעורב בו לקולא דלא אזקי בשעת נפילה כמה דבהדי דקא אזלי והאי דלא קאמר
27 לא הרי האש כהרי שניהם שכן כח אחר מעורב בו משום דלא פסיקא ליה למיתני מידי דאית ביה זימנין חומרא
28 וזימנין קולא וכן מוכחא מתניתין דתני ברישא הבער ולבסוף קרי ליה אש אלא משום דהבער קרי ליה היכא דאזיק
29 כדאזיל אבל אש קרי אפילו היכא דנייח ולא אזיק ואין כאן חומר באש שאין בשניהם. כן פירש מהר"י כהן צדק.
- 30

- 1 שיטה מקובצת מסכת בבא קמא דף ב עמוד א
- 2 בתוספות ד"ה לא זה וזה וכו' כתוב והא דלא תני הכא לא הרי האש וכו' דאי משום דכח אחר מעורב בו וכו' עד אין
3 זה חומר וכו'. תימה והא איכא באש חומר למאן דאמר אשו משום חציו דהיינו אדם המזיק ממונו של חברו. וי"ל
4 דבשלמא אדם דאזיק שור לעולם אינו מסתלק מלהיות מועד והיזקו אינו כלה אבל אש לפעמים כלו לו חציו ואין זה
5 אדם המזיק שכבר כלו לו חציו של אדם. גליון.
- 6 גליון - עוד כתוב בגליון אחר: וקשה לר"י למאן דאמר אשו משום חציו וכן איירי התנא ועוד היינו אדם עצמו ואי לא
7 מיירי באדם למאן דאמר מבעה היינו שן עדיין קשה יאמר לא הרי האש דמועדת לאכול כל דבר מה שאין כן בקרן
8 דאינו מועד מתחילה לנזק שלם וגם השן אינו מועד. וי"ל למאן דאמר מבעה לשינו אז קרן אינו במשנה אך רגל
9 והוא מועד לכל דבר ולמאן דאמר מבעה זה אדם אף הוא מועד לכל דבר. ע"כ.
- 10 כג. - מאירי בענין מזיק קדשים ע"י אשו משום חיצו
- 11 נו. -רא"ה שאסו"מ אינם משום חיצו-
- 12 שיטה מקובצת מסכת בבא קמא דף נו עמוד א
- 13 ונראה לי דהפרש איכא בין חיוב מיתה לחיוב נזיקין דנזיקין מחייב על גרמתו כיון דהוי גיריה ומיתה ליכא לחיובי על
14 גרמתו אפילו היכא דהוי גיריה אלא במזיק בגופו או בכחו ואשו למאן דאמר משום חציו וחציו ממש כחו גמור
15 חשבינן ליה אבל בעלמא לא. ומסתברא נמי דאבנו וסכיננו ומשאו שהניחן בראש גגו ונפלו ברוח מצויה והזיקו
16 דחשבינן להו תולדה דאש ליכא למחשבינהו חציו אלא ממונו ובנפל /וכנפל/ גדר שלא מחמת דליקה דשורו הוא
17 דלא טפח באנפיה. תדע דהתם בסנהדרין משמע דזורק את האבן ובחזרתה נפלה לצדדין והרגה חייב דכיון דנפלה
18 לצדדין אכתי מכחו הוא אלא דכח כחוש הוא אבל נפלה כדרכה בחזרתה פטור דנסתלק כחו ואף על גב דבנזקין
19 בכי האי גוונא חייב. הילכך משיך דפטרינן לעיל לרבנן דוקא ממיתה אבל בנזקין חייב דודאי חשיב גיריה. ומיהו
20 משסה כלב בחבירו פטור אפילו לענין נזקין דהתם אינו מקרב הכלב אצלו כלל אלא דמשסה בו בלחוד והוי ליה
21 גרמא בעלמא. ואף על גב דהתם בסנהדרין אמרינן איפכא גבי מצמצם דבמיתה חייב ופטור בנזקין שאני מצמצם
22 דמדינא לעולם היה פטור דלא כלום קא עביד שאינו מניח לו לילך ממקום שהיה שם אלא דרחמנא חייביה א"ה
23 לענין מיתה כיון דהוי בגופו ממש של מזיק ופטריה לענין נזיקין אף על גב דהוי בגופו של מזיק כיון דהוי גרמא.
24 הרא"ה ז"ל.
- 25 ב"ב כו. -
- 26 סנהדרין עז. -תוס', וחידושי הר"ן שם
- 27 הרמב"ם הל' שכנים - והגר"ח שם
- 28 הגרי"ז הל' רוצח -
- 29 נמוק"י כג.
- 30 שו"ת אבני נזר... [ב"ק ס.], שו"ת ראבי"ה
- 31 נט"י, שחיטה, וכו'.